

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona | Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 " | Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

A hazugság.

A modern emberiség legsajátságosabb tulajdonsága, mely bölesőtől a sirig a modern élet minden megnyilvánulásában végigkíséri az embert. A hazugság egy szükséges rossz, mely nélkül manapság nem is existálhatunk s minél előkelőbb, műveltebb, gazdagabb valaki, annál többet hazudik és kellett hazudnia, míg ideig jutott. A szegény embernek sokkal kevesebb alkalma van hazudni s a mi keveset hazudik is, azt se hiszik el neki. A hazugság korunkban befészkelte magát mindenüvé, a hol az emberek egymással társadalmilag érintkeznek és oda is a hová őket élethivatásuk vonzza. Mert hiszen bárhová megyünk, legyen az hivatal, vagy iskola, kunyhó vagy palota, korema vagy kórház, kolostor vagy tegyház: mind e helyeket a hazugság bacillusával látjuk befertőzve. Hazugság dominál a politikában, a tudományban, művészetben és szerelemben és mindazon alkalmak, a melyekben a modern ember ügynevezett társadalmi kötelezettségét gyakorolja, meleg ágyait képezik a hazugság csiráinak. A hazugság uralmát leggyakrabban van alkalmunk tapasztalni az ünnepségeken, bankettekben, névnapokon, jubileumokon, a mely alkalmakkor elhangzani szokott egyes szónoklatok valóságos művészi remekei a hazugságnak. Vagy pedig

kisérjük figyelemmel a bálokon, estélyeken, zsúrokon folytatott társalgást, a hol majd minden elhangzott mondat, egy-egy cifra köntösbe öltöztetett hazugság. Hazudik a gyermek szülőinek, a tanuló a tanítójának, az alárendelt a felelősöknek, a férj a feleségnek, a vőlegény a menyasszonyának, szóval mindannyian, mindig és mindennél hazudunk.

Nehogy azonban azzal vádoljon valaki, hogy a hazugság pszichológiáját oktalanul túlhajtott pessimizmussal akarom pertraktálni: sietek kijelenteni, hogy itt a hazugság alatt nemcsak a szó szoros értelmében vett hazugságot értem, hanem annak mindazon alfajait, melyek a hazugság fogalomkörébe tartoznak és a melyeknek aztán közönségesen más-más nevet is szoktak adni. Mert mi is tulajdonképpen a hazugság? Az általános fogalmak szerint azt hiszem az, ha valamely megtörtént tény saját, vagy másnak az érdekében eltagadunk, vagy azt másképp adjuk elő, mint a hogy az megtörtént. Amihez képest tehát a hazugság forrása, intenciója is lehet jó, vagy rossz, s rendszerint csak az utóbbi esetben szokták a „hazug“ címet, mint megbélyegző titulust az arcunkba vágni, míg az első esetben valamely enyhébb kifejezéssel takarják a szó valódi értelmét.

Hazugság azonban általában mindaz,

ami nem igaz, a mit különben magunk sem hiszünk, a mit azonban mégis valakinek megmondunk, előadunk, valakivel elhíttetni akarunk és pedig mindenestre valami célból, vagy célzattal. Ennélfogva a legtöbb esetben a hazugság alfajai közé számíthatók a bókolás, udvarlás, hízélgés, színlelés. Ilyen értelmezésben aztán igenis könnyen megmagyarázható a hazugság nagy elterjedése a földön.

A hazugságnak ezen nagy elterjedését tekintve önkéntelenül az a kérdés tehető fel: hogy miért vagyunk kénytelenek hazudni, miért van feltétlen szükségünk a hazugságra? A felelet pedig az: azért, mert a mai modern világban minden téren, minden irányban e nélkül nem érvényesülhetünk. Mert e nélkül pályánkon haladni nem tudunk, társaságokban kedvelté nem lehetünk, mert életszükségletünket képezi, hogy embertársainknak, különösen felelősöknek oly előnyös tulajdonságait magasztaljuk, a melyek talán valójában nem is léteznek. Mert a kor szelleméből kifolyólag célunkat kell képezze, hogy finom embereknek, úri embereknek tartassunk. Mert hiszen a ki nem hízélgés, nem bókol, nem hazudik, hanem mindenkinek mindig megmondja az igazságot, az nem úr, nem jól nevelt ember, az durva, brüszk, s mint ilyen társaságba nem való s sem a társaságban, sem egyáltalán az életben nem érvényesül-

TARCA.

Az ördög a falon.

— Folytatás —

Talán két hétre ezután egy szombati napon, napáldozat felé ment haza Biczók Imre. A feje gázos volt. Délóta pálinkázott Szélpállal, a koresmárossal. Az „új főzet“ kóstolgatták. Otthon az asszony a Mária-kép előtt imádkozott. A gyöngye mécsvilág, amit szombat estenkint gyújtott meg a gyerek lelkiért, tudta csak némileg megvigasztalni nagy szomorúságában. Most, amint betette Biczók Imre maga után az ajtót és szemébe tünt a felesége, egyszerre hatalmas erővel lázadt föl lelkeben a gyanú és a gyűlölet. És vihar támadt föl a nyomán . . . Kegyetlen, törtető vihar, mely üvöltött, mint a sík pusztán szokott, ahol semmi nem akasztja meg útjában. Az asszony halálsápadt lett, amint kitört az ember ajkán a szó:

— Kinek ég az a méceses, mönyecske?
— Imre, az Isten áldjon meg mi bajod?
— Mi bajom? . . . Majd megmondom mindjárt, hogy mi a bajom.
— Talán italos vagy?
— Az apád . . . Móg az a jó anyád, aki így viselt rád gondot.
Nem tudta megérteni Zsótér Etel az ura beszédét. Békítgetni kezdte:

Feküdj le, párom . . . Ki bántott? Olaj volt a tűzre.

— Azt kérdeztem, kinek ég ez a mécs?
— Hát tudod kinek ég . . . Minek kérdezed?

A tétovázó félénkséget másra magyarázta az ember.

— Nem tudok semmit . . . Beszélj Etel, ha van bátorságod.

— Szerelmes Isten, hát kiért égne, mint a Gyurikáért?

— Gyurikáért! . . .

— Tudhatod nagyon jól — fakadt könyekre az asszony.

A könyek most még inkább felbőszítették az embert.

— Nem igaz . . . hazudsz . . . Nem az én fiamért égeted a mécesest.

— Hát kiért? . . . Mondd! — szólt összetett kezekkel a menyecske.

— Azért, akit leánykorodban elföldeltél, cudar!

Megrettent az asszony.

Istenem, ezt az embert valaki megítatta. Még kárt tehet mind a kettőjükben . . . Így gondolta az asszony, de nem mert szólni, remegve nézte a többszűlt ember kegyetlenségét. De mikor annyira elragadta az indulat, hogy a mécesest lesöpörte kezével a Máriaoltarról, Zsótér Etel kiszaladt a házból a téli éjszakába

Kívül csönd volt.

Tele volt az ég csillaggal és a hold lassan iparkodott fölfelé a kopasz faszor mögött a túlsó tanya végénél. Biczók soká birt csak kitapogatódzni a szobából. Kint belekiáltott a esőndbe

Etel . . .

Azután elvágódott a pitvarajtóban.

A kutyája mellé húzódtott és nyöszörgött. Kesőbb lassan visszaóvakodott az asszony, behúzta az urát a pitvarba, rávetette a subát és útnak eredt. Ment haza az apja házához.

— Ott égesse meg a tűz, ahol most van, — mondta az öreg Zsótérnak, aki haraggal rázta meg fehér fejét és kétszer is megkérdezte a leányától:

— Hogy mondta?

— Elföldeltem leánykoromban a gyereket.

— Gyalázatos ember.

Az öreg asszony szeméből pedig egymást tolt a kifelé a könyesepp.

— Erre neveltelek én tégöd . . . Utánad ne jöjjön az akasztófárávaló, mert kisöprűzöm.

Dehogy ment utána Biczók Imre. Biz' az nem ment egy tapodtat se. Még azt se tudakolta, hogy melyik úton ment el a felesége. No még az kellene . . . Olyat hívjon, akit egy szóval se küldött. Meg akiről ilyen hírt terjesztenek. Sose . . . Ehelyett átment Szélpálhoz, onnan nézte, hogy ki jár a háza tájékán.

Negyed vagy ötöd nap kocsit állt

het. Ritka nagy elme, nagy szellem kell legyen az olyan ember, a ki megengedheti magának azt a luxust, hogy mindenkinek, minden körülmények között szemébe mondassa az igazságot büntetlenül, vagy ha bünhődik is érte, nem törődik vele; a ki túlteheti magát az aprólékos társadalmi kötelezettségeket, az udvariaskodás ok nélküli cafrangjain, a milyen volt pl. hazánk két nagy alakja, nagy szelleme, Deák Ferenc és Szilágyi Dezső.

Mi azonban egészen jól megvagyunk korunk e szépségi hibájával. Észre se vesszük, nem is teszünk szemrehányást magunknak, nem is érzünk semmi lelkifurdalást miatta, mert hiszen hazugságban nevelődünk, abban nevelt az élet. Hogy ez nem jól van így, az bizonyos, de hogy régóta így van s hogy mindinkább így lesz, az is bizonyos. Talán csak századok múlva fog bekövetkezni egy új alakulás, a melyben mások lesznek az emberek, más lesz a korszellem, a melyben talán nem a hazugság, hanem a gyarló emberi lélek valamely más fogyatkozása fog dominálni.

Addig is a legideálisabb törekvést képezné a hazugságnak a társadalomból való kiküszöbölése.

A viperákról.

Írta: Dr. Nagy Sándor.

Most, midőn egy igen hosszú és zord tél után beállott a várva várt tavasz s erdők, berkek csalogatják a természet ölébe a kirándulást kedvelőket, azt hiszem időszerű lesz egyet s más elmondani e csúszó mászó állatokról, melyek az enyhe idő beálltával, előbujtak már téli szállásukból, hogy a régen nélkülözött napfényben sütkérezzenek s az ős végén abban hagyott vadászatukat — zsákmány után — újra megkezdhessék.

A viperák, kivéve az éjszaki sark vidékét majdnem mindenütt találhatók s igen sok fajjal bírnak. Kivétel nélkül minden fajuk mérges s mint latinos nevük is mutatja elevent tojók. Hazánkban főleg a keresztes vagy közönséges

meg a tanya előtt két vasderessel. Kiment, köszönt:

— Adjon Isten.

— Az ágyért gyüttünk hé — szólt le a kocsirol az öreg Zsótér, azt se mondvá: fogadj Isten.

— Micsoda ágyért?

— Amit a lányommal adtam.

— Odabent van.

— A lánykori gyerököt mög majd kikerestetöm a törvénnyel — mondta igen kemény hangon. — Mert nem te vetted annak, se más a becsületit . . . Ebadta dolga.

Voltaképen ennyit jött megmondani az öreg Zsótér. Az ágyat, ha épen szükség lesz rá, majd elviszi más, ő azzal nem vergődik. De ezt meg kellett mondani, mert végtelenül bántotta a becsületességét, hogy ehol-e, mit kell megérnie, még azt mondják: megesezt gyereke van. Ezt nem tűri, el, ha mindjárt fele vagyona rá is megy.

Biczók Imrének nagy szeget ütött a fejébe a kijelentés. Bizonyosan egy szó sem igaz a dologból . . . Persze, hogy nem. Hiszen olyan volt, mint a virág, melyen még a harmat is csillog. Ő tudja, ő neki kell legjobban tudni. Azután meg a híre is nagyobb lett volna, ha Zsótér Etel lelkét nyomná valami, hát . . . De ez a kölyök, ez a mi-

vipera — kurta kigyó — s a homoki vipera vannak elterjedve.

Itt a mi vidékünkön mindkét faj ösmerets, igen nagy számban jönnek azonban elő Mehádia vidékén, Herkulesfürdőn s a kazánban. A keresztes vipera inkább a magasabb s zordabb vidékek lakója, a homoki vipera ellenben az alacsonyabb s melegebb helyeket kedveli.

A keresztes vipera 60—70 cm hosszú, feje szív vagy körte alakú, nyaka keskeny, többnyire szennyes-barnás szürke, egészen a fekete-barnaig. A homoki vipera hosszabb, de egy méternél ritkán nagyobb. Testre, színezetre nézve megegyezik a keresztes viperával s első pillanatra felismerhető az orrán fölfelé álló, szárnyhoz hasonló, pikkelyes kinövésről. E viperák közös főismertetőjét képezik a hátukon, a nyaktól egészen a fark hegyéig lefutó zeg-zugos sötét szalag, mely néha csúcsaikkal találkozó rhombusokból áll, máskor párhuzamos oldalú hegyes szögben ide-oda forduló sávot képez, és a mérge fogak. Ezek a felső állkapocsban vannak s árformájuk, igen hegyesek, üvegmódrá kemények és törékenyek. A keresztes viperánál 4—5 mm hosszúak, a homoki viperánál valamivel hosszabbak. E fogak hosszában egy csatorna vezet, mely a fog vége fölött egy kis nyílásban végződik. Befelé e csatorna a méregmirigyekhez vezet, mely mirigyek, a rágási és harapási mozgás alkalmával, tartalmukat a fogcsatornába öntik s e csatornán át a fog által ejtett sebbe vagy bármilyen tárgyra, mely az állat fogai közé kerül. A mérgefogakon kívül s azok mögött van még néhány tartalék foguk, melyek kisebbek s rendeltetésük az, hogy a harapáskor esetleg eltörött mérgefogat helyettesítsék. A viperák mind ragadozó, mérges kigyók, meglehetősen lomhák, zsákmányukat többnyire szürkületkor vagy éjjel keresik, nappal rejtkehelyükön tartózkodnak vagy ehhez közel a napon sütkéreznek, ok nélkül támadólag sohasem lépnek fel az emberrel szemben, de ha zavartatnak vagy ingerelgetnek, harapnak. Jellemző reájuk nézve, hogy dacára hatalmas mérgejüknek, roppant gyávák, az ember

haszna, aki ahelyett, hogy dolgozna, hat hét óta ma is bokréta kalappal, sarkanytús csizmával lopja az Isten napját, kisütötte a csúnya pletykát. Azt is azért, mert nem várta haza katonáéktól és nem hozzá, hanem az Imréhez ment feleségül.

Igy tisztult Biczók Imre feje, mint az őszi táj, ha fölszakad róla a köd. Ehez azután hozzá szegődött a magányosság ridegsége is. Meg az elhagyatottság, a szeretet melegeinek hiánya. És most már a gyerek emléke is visszakerült mind sűrűbben. Ez is kinozta a lelkét, így lassankint megjuhászodott és szánta, bánta a bűnét, hogy lám, minő ostoba ember is ő, ahelyett, hogy hitvesének rágalmazását bosszulta volna meg, a gyöngye, büntelen asszonyt ítélte el.

Most már szeretné keblére vonni és úgy, hogy senki se lássa, megesezkölni, megkérni és haza hívni.

— Gyere, Etelkám, haza, elment már rólam a bónaóra.

Meg is tenné ezt Imre, de még se teszi no . . . Biz' ötlet ne bántsa meg tekintetével se akár az Etel, akár az édes anyja, mert azok csak asszonyok. Az öreg Zsótér feddését még elkünné . . . De hiszen az úgy se beszélre sokat, mert az is ember, az is járt valamikor ebbe az oskolába.

láltára elfutnak s ha megmártak is valakit, gyáván menekülnek.

Tanyájuk akármilyen üreg a földben, róka vagy nyúltanya, faoduk, bozót vagy csalit, öreg fák gyökerei közti hely, sziklahasadék, de mindig olyan hely, melynek szomszédságában napsütött szabad hely van, hogy ott sütkérezhessenek.

Eledelüket egerek, madarak, gyíkok képezik, melyekhez fufangosan odalopóznak. Mielőtt támadnak, előbb rétesbe csavaródnak, fejüket hirtelen föl emelik, sziszegnek, mozdulatlanul cölöznek, s villámgyorsan esapnak le az áldozatra, majd visszahúzódnak s yillogó szemekkel, nyelvet öltögetve várják be a hatást, míg az áldozat elpusztul, hogy azután fölfalhassák.

A kigyóméreg — mint már fentebb láttuk — az állkapocs mirigyében van, melyből kitérítve a mérgefogak csatornája jut s innen a sebbe illetve az állat szájába. E mérge néha színtelen, máskor kissé sárgás színű folyadék, mely hasonlít a gummi arabicum oldatához s voltaképen csak akkor életveszélyes, ha a vérbe jut, különben csak helybeli tüneteket s kóros elváltozásokat okoz. Minél régebben nem harapott a kigyó, annál több és erősebb a mérge. Egymásután gyakran eszközölt harapása a méregmirigyeket teljesen kimeríti, s mg az 5—6-ik harapás még ártalmatlan, addig a továbbiak, mintán mérge kifogyott teljesen ártalmatlanok. A homoki vipera egy harapásra körülbelül 2 csöppet, a keresztes vipera alig egy csöppet bocsájt ki s mint említettem csak akkor fenyegeti az életet, ha direct a vérbe jut.

A mérge a gyomorba jutva, megemésztetik s csak mulékony, könnyebb megbetegedést okoz. E mérgek az emberre való hatása sokkal enyhébb, sokkal lassúbb lefolyású, mint az állatokra, melyek pár pillanat alatt pusztulnak el tőle. A megharapott egér vagy gyík 2—3 másodperc múlva elpusztul, a madár alig tesz egy, két röplési kísérletet, holtan hull le a földre.

[Folytatjuk].

Azt mondta másnap Szélpál feleségének:

— Roza néni, befogom a lovakat, jönjön kend el a feleségömhöz, aztán mondja meg neki, hogy vagy gyűjjön haza, vagy vigye el a podgyaszát, mert asszony nélkül nem lehet a ház.

Szélpálné elment.

Jó lélekkel látták, de kurta szóval mégis megértették vele, hogy az előzőtt jószágért a gazdának kell menni. Ezt is akkor mondták, mikor két óra hosszan át egyre azon lamentált Szélpál felesége, hogy ilyen jó ember az Imre, amolyan jó ember az Imre. Szánja, bánja a töltjít. Nem volt akkor észnél . . . Nem ő beszélt, hanem a pálinka . . . Meg azután:

— Ugyan Rúzsa néni, hogy kívánhatja már az ágat elválasztani az előfától.

Az üvé a madár — vágta keté a beszélgetést az öreg Zsótér — ú gyűjjön érte . . .

Ennyit mondjal neki, galambom. Értöd-e?

Persze, hogy megértette Szélpálné, el is mondta Biczók Imrének, azután hozzá tette:

— De gyönyörű mönyecske ez az Etel, hallod Imre. Olyan mint a harmat. Hogy bánhatsz így vele, mondd?

[Folytatjuk].

HIREK.

Személyi hírek. Hadzsy Emil, kir. tanácsos, hajózási főfelügyelő, a kikötőhidak és álló hajók megvizsgálása céljából városunkba érkezett. — Bernolák János őrnagy-hadbiztos, a m. kir. honvédelmi ministeriumból hivatalos kiküldetésben pár napig városunkban időzött.

Áthelyezés. Gründl Gyula, m. kir. főerdész erdőrendező, hasonminőségben Sávára helyeztetett át. A főerdész úr, azon nem épen hosszú idő alatt is, amíg közöttünk időzött, kitűnő tulajdonságai által az egész helybeli intelligencia osztatlan becsülését vivta ki magának úgy, hogy távozását mindenki teljes szívből sajnálja. Mint értesülünk az áthelyezés saját kérelmére történt s bizonyára sokak szerencsekívánatai kísérik a körünkből távozót. Helyébe Lőfi Jenő, m. kir. erdész jó Orsovára Apatinból.

A viperák. A bekövetkezett szép idő sok kirándulót vonz a gyönyörű Kazán-szorosba, melyben tudvalevőleg sok a vipera. Dr. Nagy Sándor orvos úr, lapunk buzgó támogatójának szakavatott tollából folyó és a viperákról értekező cikkére ezúttal is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Nagy bányaszerencsétlenség Resicán. E hó 15-ikára virradó éjjel 1/2 12 órakor Resicán, a szab. osztr.-magyar vasúttársaság szénbányájában sziklarepesztés közben földomlás történt, minek következtében az ott dolgozó bányászok és felvigyázó személyzetből összesen 22 lelték halálukat csak egyet, névszerint Jován Viktort tudták megmenteni, az is súlyos égési sebeket szenvedett. Hiányzanak a következők: Puskaricza János, Stella Emil, Penksza János, Galatta Ferenc, Sohler József, Erm Lajos, Schlegel Lénárd, Melcher Ferenc, Schmidberger János, Gottesgraber Ferenc, Billch Andras, Erian Tivadar, Scholtész János, Wenczel István, Krakofszky Ferenc, Fronck János repesztőmester, Danko Ignác felőr, Roschnafszky Vilmos, Schramek Antal, Tendl Kristóf, Schmidt Lőrinc. Az eltűntekről másnap még az a hír járta, hogy csupán bennrekedtek, ami nagyon valószínűtlen, s talán inkább a hozzátartozók vigasztalására került forgalomba.

Merénylet egy vasut ellen. Ed-dig ismeretlen tettesek merényletet követtek el a szab. osztr.-magyar államvasúttársaság N.-Bogsán-Resica között levő keskeny vágányú vasutja ellen. Monio község közelében a sineket meglazították, sőt elgörbítették is, minek következtében éjjel 1 óra tájban a személyszállításra is berendezett tehervonat kisklott. A gép feloldalt dült, szerencsére a hegyoldal felé, mert ellenkező esetben a Berzavára zuhant volna. A gép után következő 2 teherkocsi összetört, a személykocsiknak bajuk nem történt. Az utasok Resicáról kapott kíségető vonattal utazhattak tovább 4 órai késéssel.

Kabáttolvaj. Wallandt Ernő, min. tanácsos úrnál tegnap járt egy kéregetési engedéllyel ellátott csavargó. A szobában senkit sem találván elemelte a min. tanácsos úr felső kabátját, de a mellette függő házi kabátot sem vetette meg. A károsult jelentést tett és a szemfüles rendőrség rövid másfél óra alatt előkerítette a kabátokat az úrhatnám tolvajjal együtt.

A víz, mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere. Mindenki tudja hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegnek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar

konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyanak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnesforrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus viz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű boritai. Háztartások nagy üvegekben a mohai Agnesvizet különösen olcsón szerezhetik be.

KÖZGAZDASÁG.

Állattenyésztés.*)

Az állattenyésztés közgazdasági fontossága.

Magyarországnak legnagyobb és mezőgazdasági szempontból legértékesebb mozgó tőkéje állatállományában rejlik. Ezen közel két milliárdra becsülhető kincsek fentartása és lehetőleg legelőnyösebb kamatoztatása nemcsak az érdekelt gazdaközönségnek képezi törekvését, hanem figyelemmel ama körülményre, hogy állami életünk az ország mezőgazdaságában bírja legbiztosabb alapját, egyúttal kormányzási feladatnak is tekintendő.

Azon befolyásnak tehát, mely az állattenyésztésre és ennek egyes ágaira akár törvényhozási, akár kormányzási uton gyakoroltatik, más célja, mint az állattenyésztést űző gazdaközönség érdekét szolgálni, illetőleg azt esetleges károktól megóvni, nem lehet.

Fennálló törvényeink erre vonatkozó rendelkezései, nemkülönben kormányzási intézkedéseink is a jelzett célnak szem előtt tartásával tervezteivén, terhelőknek egyáltalán nem mondhatók, sőt még korlátozó erejükben is, amennyiben tudnillik a közös apaállatok használatára utalt kistenyésztők közös tenyésztésének irányítására és fejlesztésére vonatkoznak, minden tekintetben áldást hozóknak bizonyultak.

Ennélfogva kétségtelennek látszik, hogy állattenyésztésünk üzésébe akár hatóságok, akár a kormány részéről e célra felhasznált gazda-társadalmi faktorok beavatkozásának hasznossága mindenkor a fennálló törvények és kormányzási intézkedések megfelelő helyes értelmezésétől függ, vagyis a szóban forgó beavatkozás akkor fog a gyakorlatban üdvösnek bizonyulni, ha az a fennálló törvények és kormányzási intézkedések szellemében történik.

Mielőtt ennek részletes és az egyes állattenyésztési ágak szerint különített ismertetésébe bocsátkoznánk, hivatkozással a számok bizonyító erejére, az 1884-iki és az 1895-ik évi állatszámolás sommás eredményét és annak különbségét látjuk szükségesnek feltüntetni egyrészt azért, hogy az ország állatállományában rejlő kincsek a házi állatok egyes nemei

*) A mezőgazdasági ismereteknek mennél nagyobb körben való terjesztése által szolgálatot véltünk tenni járásunk mezőgazdasággal foglalkozó közönségének; közöljük tehát a m. kir. földm. min. úr által kiadott „Mezőgazdasági Közigazgatás” című kitűnő munkának az okszerű állattenyésztésre vonatkozó fejezetét, azon óhaj-tással, vajha az orsovai járás fejletlen állattenyésztésére kedvező hatást gyakorolna.

közt mily arányban való megosztására, másrészt pedig, hogy az állattenyésztés terén a két összeírás 11 évi időközében elért fejlődésből az állattenyésztésnek köz- és mezőgazdasági fontosságára még azon időszakból is lehessen következtetni, melynek nagyobbik felében a termelés ezen legértékesebbnek bizonyult ága, a lótenyésztést kivéve, jóformán teljesen magára volt hagyatva; a kisebbik felében, vagyis az utolsó három-négy év alatt pedig számba csak alig vehető állami támogatásban részesült.

	ló	szarvasmarha
1884-ben	1.748.859	4.879.038
1895-ben	1.972.448	5.829.018
Külömbzet	+ 223.589	+ 949.980

	sertés	juh	baromfi
1884-ben	4.803.639	10.594.831	32.916.668
1895-ben	6.446.573	7.526.686	29.352.141
Külömbzet	+ 1.642.934	- 3.068.145	- 3.564.527

Ezen számadatok első sorban a szarvasmarhatenyésztésnek, továbbá a ló- és sertésenyésztésnek fellendüléséről tanuskodnak. Ugyancsak feltűntetik a juh-tenyésztésnek a belterjes gazdálkodási rendszer felkarolásával és terjedésével némileg szintén kapcsolatba hozható hanyatlását, mely azonban sokkal inkább a gyapjúárak csökkenésére és a juhhús kivétel teljes szünetelésére vezethető vissza. Csupán a baromfitenyésztésnél tapasztalható apadás nem igazolja az ezen tenyésztési ágazat valódi mibenlétét, mert itt a mutatkozó s feltűntetett csökkenés csupán a két számlálás megejtésének évszaki időpontjának eltéréseben, nem pedig a kérdéses tenyésztési ág visszaesésében leli magyarázatát.

Mig ugyanis az 1884. évi számlálás ősszel lett megejtve, az 1895-iki január hóban eszközöltetett, mely utóbbi időszakban a szaporulat okozta felesleg már értékesített és inkább csak a tenyésztési czélokra fenntartott törzsanyag volt található.

Ezt figyelembe véve, a baromfitenyésztésre vonatkozó statisztikai adatok összehasonlítása igen kedvező és lényeges emelkedésre enged következtetni, mert 1884-ben a baromfi törzsanyag csak egy harmadát képezte az összeírt állománynak.

Ezek előrebocsátása után áttérünk az egyes állattenyésztési ágak részletes ismertetésére.

[Folytatjuk.]

Alapított 1883-ban.

Magyar-Francia Cognac-gyár

R. Marty és Társai

R.-T.

Marty-Cognac

VILÁGOS.

Gyógyhatású tiszta borparlat.

Mindenütt kapható!

Védjegy: A világi várom.

Védjegy: A világi várom.

4-52

Nincs többé iszákosság.

A csodát okozó Cozapor-ból egy próbára valót ingyen küldünk.

Kávéba, theába, ételbe és italba elegyíthető, s beadható anélkül, hogy az illető észrevenné.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden beszéde a mértékletességről, mert ez azon hatást idézi elő, hogy az iszákosnak a szeszestől visszataszítóvá kezd válni. A COZAPOR esendesen és biztosan hat, a feleség, nővér avagy leány beadhatja az iszákosnak anélkül, hogy az észrevenné a javulás okát.

COZA ezer és ezer családot kibékített, s a szegyénytől, becselenségtől ezer és ezer férfit megmentett, akik azután ismét erőteljes polgárokká, tevékeny kenyérkeresőkké lettek. Számos fiatal embert a boldogsághoz vezető jó útra térített, és sok ember életét több évvel megnyújtotta.

Azon intézet, mely a valódi Cozaport bírja, azoknak, akik ezt kívánják, ingyen küld próbát. A szor ártalmatlan voltáért kezeskedünk. 13 26

INGYEN PRÓBA.

147 szám.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
A levelek 20 f-es bélyeggel látandók el.

COZA INSTITUT

(Dept. 147),

62, Chancery Lane,
London W.C. (Anglia).

MIT IG YUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-szer. Elsősorban a mohai

ÁGNES-forrás

mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz; dús szénadtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógy-sóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légzőhurottól szabadulni akarunk.
Dr. Kétly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbajjoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.
Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval feltett víznél, sőt a szódavíznél is olesóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz.

Kedvelt borvíz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár: SCHEINBERGER MÓR úrnál ugyan itt ingyen kapható az Ágnes-forrás díszes kivitelű ismertető füzet.

Árverési hirdetemény.

Az orsovai m. kir. erdőhivatal részéről közhírré tétetik: miszerint a kerületébe tartozó kincstári erdők területén átfolyó az alábbi kimutatásban felsorolt vízmedrekben halászati jognak bérbeadása céljából 1905. évi június hó 23-án délelőtt 10 órakor Orsován az erdőhivatali széképület 2. számú termében írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés tartatni fog.

Versenyezni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kikiáltás alapjául szolgáló évibér összegnek 10%-át az árverést vezető biztos kezéhez letenni tartoznak.

Az árverési általános feltételek értelmében kiállított és ivenként egy korona bélyeggel felszerelt, valamint a kikiáltás alapjául szolgáló évibér összeg 10%-ának megfelelő bánatpénzzel, vagy ennek valamely állampénztárnál történt letétbe helyezéséről kiállított hivatalos nyugtával ellátott írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt fenti határidőig nyújtandók be a fent nevezett m. kir. erdőhivatalnál és illetve az árverés napján az árverést intéző bizottságnál. Ajánlattevő azt a körülményt, hogy a kincstár által létesítendő költőház és ivadék telep kezelésére nem vállalkozik ajánlatában kijelenteni tartozik.

Az ajánlatok minden alábbi vízmeder csoportra vonatkozólag külön teendők meg.

Az árverési általános valamint azon feltételek, melyek alapján a haszonbér annak idején megkötendő lészen, az Orsovai m. kir. erdőhivatalnál és az alant felsorolt erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz esetleg intézendő megkeresésre pedig az illető érdeklődőnek megküldetni fognak.

Utóajánlatok el nem fogadtnak.

A HALÁSZATI TERÜLET								
Tételszám	erdőgondnokság	k ö z s é g i h a t á r	kiterjedése	v í z m e d r e i n e k m e g n e v e z é s e.	A	K i k i á l t á s a l a p j á u l s z o l g á l ó é v i b é r	B á n a t p é n z	J e g y z e t
	s z e r i n t i f e k v é s e	k. h.	b é r l e t i d ő t a r t a m a					
1.	Ohábabisztra	Mörül, Vojszlova	40942,6	Bisztra és mellék ágai pajána möruli fűrészig, innen balparti meder Mörül feletti birtokhatárig. Succu, Szkorilla, Balota, Bratonia, Rin-sest, Losuisora patakok kincstári birtokon átvon. medrei	1905. július 1-től 1909. április 14.	80	8	A Succu partján lévő pisztráng halköltőházzal
2.	"	Vojszlova	22369,0	Ruszka patak és Lósna patak kincstári birtokon átvonuló medre	1905. július 1-től 1914. június 30.	40	4	
3.	Temes-szlatina	Borlova, Vercserova, Illova, Uj-Szadova, Örményes, Fényes, Ruszka	29120,8	Sebes, Kraja, Riu lung, Riu alb, Hideg, Hidegyei patakok kincstári medrei	"	50	5	A Hideg partján pisztráng halköltőház létesítése terv.
4.	Dalbosecz	Lapusnik, Bozovics	4246,8	A Ménes patak kincstári birtokot érintő jobb parti félmedre	"	10	1	
5.	"	Pattás, Uj- és Ó-Borlovén	17215,2	A Nera pataknak kincstári birtokon átvonuló medre, a Heliság patak illetve annak kincstári birtokot érintő balparti félmedre	"	40	4	
6.	Dalbosecz-Berzaszka	Ó-Sopot, Gerbovecz, Bánia, Rudaria, Alsó-Lyubkova, Ravenszka, Berzaszka	41497,3	Oravicza, Toronicza, Kamenicza, Berzaszka, Jelova patakok kincst. birtokon átvonuló medrei	"	30	3	
7.	Berzaszka-Ogradena	Berzaszka, Schnellersruhe, Szvinicza Eibenthal, Dubova, Plavisevicza	34410,2	Syrinia, Syrinca, Mosnik, Dragosella, Dragoszelka, Jelisoval, Staricza, Tiszovicza, Plavisevicza, k. b. á. m.	"	30	3	A Syrinca partján pisztráng halköltőház létesítése tervezettik
8.	Ogradena	Jeselnicza. Ó- és Uj-Ogradena	10392,7	Mrakonja és Jeselnicza patak kincstári birtokon átvonuló medre	"	10	1	
9.	Herkulesfürdő	Kornyaréva	11721,0	Cserna patak jobb parti félmedre és az ezen oldalról belsőlő patakok medrei	"	20	2	
10.	"	Toplecz, Mehádia	12734,3	Jardasticza és Sarkaszticza patakoknak kincstári birtokon átvonuló medrei	"	10	1	

Orsován, 1905. évi május hóban.

M. kir. erdőhivatal.

(Utánnomás nem díjaztatik).

A lap kiadóhivatala: HANDL József nyomdája.